

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.21.413/2015/5. szám

A tanács tagjai: Dr. Orosz Árpád a tanács elnöke
Dr. Cseh Attila előadó bíró
Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes bíró

A felperes

A felperes képviselője: Budapesti 5000. Ügyvédi Iroda
ügyintéző: Dr. Molnár Attila ügyvéd

Az alperesek: I. rendű
II. rendű
III. rendű

Az alperesek képviselője: Nochta és Társai Ügyvédi Iroda
I-II. rendűért
ügyintéző: Dr. Nochta Tibor
ügyvéd

A per tárgya: Ingó kiadása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek: I. rendű alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma: Zalaegerszegi
Törvényszék 3.Pf.20.007/2015/4.

Az elsőfokú bíróság és a határozat száma: Zalaegerszegi
Járásbíróság 8.P.20.352/2014/22.

Rendelkező rész

A Kúria a Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pf.20.007/2015/4. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (Kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, és az államnak felhívásra 1.000.400 (Egymillió-négyszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és perben nem álló házastársa mint eladók, illetve az I. rendű alperes mint vevő között 2007. október 25-én szindikátusi

szerződés megnevezésű megállapodás jött létre, amelynek a tárgya az eladók tulajdonában lévő, a szerződésben megnevezett gazdasági társaságok üzletrészeinek és vagyonának átruházása volt.

- [2] A szerződés V/3. pontja szerint az aláíráskor a társaságok tulajdonában lévő ingóságok a 2. számú mellékletben rögzítettek kivételével a vevőt illetik.
- [3] A szerződéssel érintett egyik ingatlanban volt 150 darab vadászati trófeát, valamint azokhoz kapcsolódó okleveleket, egyéb okiratokat, festményeket, nyomatokat, rajzot, fényképfelvételeket és más ingóságokat (a továbbiakban: perbeli ingóságok) a felperes az I. rendű alperes birtokában hagyta.
- [4] A perbeli ingóságok a felperes tulajdonát képezték: a trófeákat vadászati kilövással szerezte, az okiratok a nevére szóltak, a festmények, rajzok, fényképfelvételek és más ingóságok a felperes vadászélményeihez kapcsolódó személyes vagyontárgyai voltak.
- [5] Az I. rendű alperes a szerződéssel érintett vagyontárgyakat a B. I. Kft. és a B. C. Kft. részére értékesítette. E gazdasági társaságok 2009-ben elrendelt felszámolása során a felszámolóbiztos felszólította az I. rendű alperest a perbeli ingóságok elszállítására, figyelemmel arra, hogy azok nem tartoztak a felszámolási vagyon körébe.
- [6] A perbeli ingóságokat az I. rendű alperes 2011 decemberében a III. rendű alperes telephelyére szállította.
- [7] Az I. rendű alperes és a II. rendű alperes által képviselt III. rendű alperes között a 2011. december 15-én és 2012. december 15-én kelt, szerződés elnevezésű okiratok szerint a III. rendű alperes gondoskodott a perbeli ingóságok - nevesítve: a trófeák - szombathelyi raktárhelyiségébe szállításáról, és havi 300.000 forint + ÁFA díjazásért azok tárolásáról.
- [8] A perbeli ingóságok - három darab afrikai fafaragvány kivételével - jelenleg is a III. rendű alperes raktárában vannak.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [9] A felperes keresetében az alperesek egyetemleges kötelezését kérte a perbeli ingóságok kiadására. Hivatkozása szerint azok a tulajdonában vannak és nem képezték a szindikátusi szerződés tárgyát. Amikor a szindikátusi szerződésben megjelölt vagyontárgyak átadása megtörtént, a perbeli ingóságokat csupán megőrzésre hagyta az I. rendű alperes birtokában, azok tulajdonjogáról azonban nem mondott le.
- [10] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a perbeli ingóságok - miután azok a szindikátusi szerződéssel érintett ingatlan tartozékai voltak - a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 95.§ (2) bekezdése értelmében a fődolog jogi sorsát osztották, ezáltal azokkal együtt a tulajdonába kerültek. Állította továbbá, hogy a felperessel szóban állapodtak meg a birtokában maradt vagyontárgyak átruházásáról.

- [11] A II. és a III. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte.
- [12] Az I. rendű alperes viszontkeresetében 9.300.000 forint + ÁFA megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Hivatkozott az általa csatolt 2011. december 15-én és 2012. december 15-én kelt szerződésekre, amelyek alapján az általa elszállíttatott és a III. rendű alperes által tárolt vadászati emlékek őrzéséért havi 300.000 forint + ÁFA díjat köteles megfizetni a III. rendű alperesnek, és ezeknek, az őrzéssel kapcsolatos költségeinek megtérítését a felelős őrzés szabályai alapján kérheti a felperestől.
- [13] A felperes a viszontkereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az I. és a III. rendű alperes között feltehetően fiktív szerződések jöttek létre, mert az azokban kikötött díj összezszerűsége életszerűtlen. Sem a tárolás módja és körülményei, sem annak helye nem indokolja a szerződésben kikötött díj felszámítását.

Az első- és másodfokú ítélet

- [14] Az elsőfokú bíróság ítéletében az I. és a III. rendű alperest egyetemlegesen kötelezte, hogy a perbeli ingóságokat - három darab afrikai fafaragvány kivételével - 15 napon belül adják ki a felperesnek. Ezt meghaladóan a keresetet, továbbá a viszontkeresetet elutasította.
- [15] Határozata indokolásában kifejtette: A perben az I. rendű alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a perbeli ingóságokon tulajdonjogot szerzett. Ehhez képest a szindikátusi szerződés mellékletét képező vagyonleltárból az volt megállapítható, hogy a szerződő felek körütekintően, néhány ezer forint értékű ingóságokra is kiterjedően rögzítették, hogy mely ingók kerülnek az I. rendű alperes tulajdonába, a per tárgyát képező vadászati emlékeket azonban a szerződés nem érintette. Ebből következően a perbeli ingóságok nem képezték a szindikátusi szerződés tárgyát, így adásvétel címén az I. rendű alperes azok felett nem szerezhett tulajdonjogot.
- [16] Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az I. rendű alperesnek azt a hivatkozását sem, hogy a felperessel külön szóbeli megállapodást kötöttek volna a perbeli ingóságokat illetően, amely megállapodással a felperes azok tulajdonjogáról lemondott. Az I. rendű alperes erre vonatkozó bizonyítást nem ajánlott fel, a folyamatban volt büntetőeljárás során pedig maga is úgy nyilatkozott, hogy a vagyontárgyakra nem volt szüksége.
- [17] Az elsőfokú bíróság nem értett egyet az I. rendű alperes által kifejtett azzal a jogi állásponttal sem, hogy a perbeli ingóságok a szindikátusi szerződés tárgyát képező vagyontárgyak jogi sorsát tartozékként osztották. Az adott esetben a fődolog - a felperes gazdasági társaságainak ingatlanai -, és a perbeli ingóságok tulajdonosa nem azonos, ezért a Ptk. 95.§ (2) bekezdésében foglalt szabály nem alkalmazható.
- [18] Kifejtette továbbá, hogy a perbeli ingóságok birtokba adásakor létrejött jogviszony leginkább a haszonkölcsönhöz hasonlítható,

tekintettel arra, hogy a felperes a trófeákat nem elsődlegesen megőrzésre adta át az I. rendű alperesnek, hanem azok használatát engedte át neki határozatlan időre. A Ptk. 585.§-a szerint a haszonkölcsön szerződés megszüntetésére a jogosultnak bármikor lehetősége van, így a felperes alappal kérte a tulajdonát képező ingóságok kiadását. A perbeli ingóságok kiadására azért kötelezte egyetemlegesen az I. és III. rendű alperest, mert azok jelenleg is a III. rendű alperes raktárhelyiségében találhatók, aki a birtoklását az I. rendű alperestől származtatta. Ugyanakkor a II. rendű alperes az I. rendű alperessel nem áll jogviszonyban, ezért vele szemben a keresetet elutasította. A perbeli ingóságok közül három darab fafaragvány a helyszínen nem volt fellelhető, ezért az elutasító rendelkezés ezekre is kiterjedt.

- [19] A viszontkereset elutasításával kapcsolatban az elsőfokú bíróság rámutatott a következőkre: A per során csatolt fényképfelvételek alapján megállapítható volt, hogy a III. rendű alperes tulajdonát képező raktáráépület elhanyagolt állapotú, az őrzés nem speciális körülmények között történik, és az ott őrzött ingóságok helyigénye sem indokolja a havi 300.000 forint + ÁFA őrzési díj felszámítását. Emellett életszerűtlen, hogy az I. rendű alperes nem tudott nyilatkozni a trófeák értékére, ennek ellenére mégis magas összegű őrzési díjat lett volna hajlandó fizetni a III. rendű alperesnek, továbbá az is, hogy az I. rendű alperes más, alacsonyabb őrzési díjra vonatkozó árajánlatot sem kért harmadik személytől. Mindezzel szemben az I. rendű alperes a perben nem terjesztett elő bizonyítási indítványt annak igazolására, hogy reálisan milyen összegű költsége merülhetett fel az ingók tárolása kapcsán.
- [20] Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a nyilvánvalóan eltúlzott, fiktív összeget tartalmazó okirat nem fordíthatta át a bizonyítási terhet, a viszontkereseti követelés összezszerúségét tehát az arra hivatkozó I. rendű alperesnek kellett volna bizonyítania.
- [21] A másodfokú bíróság az I. rendű alperesnek a kereset teljes elutasítására és a felperesnek a viszontkeresete szerinti marasztalására irányuló fellebbezése alapján meghozott ítéletében az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részeit nem érintette, fellebbezett részét helybenhagyta.
- [22] A kereset tekintetében a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényeket a rendelkezésre álló bizonyítékok helyes és okszerű mérlegelésével állapította meg, és azokból helytálló jogi következtetések levonásával hozta meg az érdemi döntését. Ezért e részében az elsőfokú ítéletet a Pp. 254.§ (3) bekezdés szerint, helyes indokai alapján hagyta helyben.
- [23] A viszontkeresetet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést a másodfokú bíróság érdemben helyesnek ítélte, annak indokait kiegészítette. Rámutatott: Helytállóan indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy a keresetben kiadni kért ingóságok birtokba adásakor a felperes és az I. rendű alperes között létrejött jogviszony a haszonkölcsön tartalmi elemeinek feleltethető meg. Miután annak tartama nem volt megállapítható, a felperes a Ptk.

585.§ (2) bekezdése alapján a rendes felmondás jogát gyakorolhatta, és a haszonkölcsön a Ptk. 585.§ (4) bekezdésének c)-d) pontjai alapján azonnali hatályú felmondással is megszüntethető volt. A haszonkölcsön fennálltaig, vagyis addig, amíg a felperes az ingók kiadását nem kérte, sem a jogalap nélküli birtoklás, sem a felelős őrzés szabályai nem voltak alkalmazhatók, így az I. rendű alperes az őrzéssel kapcsolatos költségeinek megtérítésére sem tarthatott igényt. Az ezt követő időre ugyan a Ptk. 194.§ (1) bekezdése értelmében az I. rendű alperes jogalap nélküli birtokosként követelhetette volna a szükséges költségei - köztük az ingóságok tárolása kapcsán kifizetett díjak - megtérítését, azonban az I. és II. rendű alpereseknek a perbeli egyező előadása szerint az I. rendű alperes a szerződések alapján a díjfizetési kötelezettségét nem teljesítette, ezáltal a felperes által megtérítendő, a dologra fordított szükséges költsége nem merült fel.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [24] A jogerős ítélettel szemben az I. rendű alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, míg arra az esetre, ha a tulajdonjoga megállapítására nem kerül sor, a felperes viszontkeresetének megfelelő marasztalását kérte.
- [25] Hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet anyagi jogi [Ptk. 95.§ (2) bek., 196.§ (1) bek., 585.§], továbbá eljárási [Pp. 206.§ (1) bek., és tartalmilag: Pp. 3.§ (3) bek., 164.§ (1) bek.] jogszabályokat sértett. Megismételte álláspontját, miszerint a tulajdonjogát a szindikátusi szerződés V/3. pontjából levezethetően átruházással (nevesítve: adásvétel jogcímén) szerezte meg, amelyre figyelemmel az eljáró bíróságnak a bizonyítási teher tekintetében elfoglalt jogi álláspontja nem volt helytálló, mert a tényekből és a felperes magatartásából következően a felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy tulajdonjogáról nem mondott le, illetve azt nem ruházta át rá.
- [26] Fenntartotta azt az érvelését is, hogy a megállapodás nélkül is tulajdonjogot szerzett az ingóságokon mint a szindikátusi szerződéssel érintett ingatlanok tartozékain, amelyek osztják a fődolog jogi sorsát. Vitatta továbbá a jogerős ítéletben a haszonkölcsönnel és annak felmondásával összefüggésben kifejtetteket.
- [27] A becsatolt szerződésekre hivatkozva változatlanul a felelős őrzés szabályai alapján kérte a felperes kötelezését a viszontkeresete szerinti díj megfizetésére.
- [28] A felperes részletesen indokolt felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [29] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

- [30] A Kúria előljáróban - a tényállás teljessége érdekében, a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében tett bejelentése alapján - rögzíti: a perbeli ingóságok 2015 tavaszán a felperes részére visszaadásra kerültek.
- [31] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében anyagi jogi és eljárási jogszabálysértésekre egyaránt hivatkozott. Ezek megítélése a perben a kereset szempontjából eldöntendő anyagi jogi alapkérdés alapján történhetett: a perbeli ingóságok tulajdonjogát az I. rendű alperes megszerezte-e. Ebből kiindulva lehetett állást foglalnia a viszontkereset tárgyában is.
- [32] Az eljárás során nem volt vitatott - ezt az I. rendű alperes is elismerte -, hogy a perbeli ingóságok eredetileg, a szindikátusi szerződés megkötéséig a felperes tulajdonát képezték.
- [33] Az I. rendű alperes a saját tulajdonjogát a szindikátusi szerződés tényéhez kapcsolta, és három eltérő indokkal ebből eredeztette. Hivatkozott a szindikátusi szerződés V.3. pontjára, továbbá a felperessel kötött szóbeli megállapodásra mint adásvételre, valamint a perbeli ingóságok tartozék jellegére, amelyek a Ptk. 95.§ (2) bekezdése értelmében álláspontja szerint a szerződéssel érintett ingatlanok mint földolgok jogi sorsát osztották.
- [34] A szindikátusi szerződés tárgya - amint arra a felperes az eljárás során mindvégig és felülvizsgálati ellenkérelmében is helytállóan hivatkozott - a felperes (és házastársa) tulajdonában lévő, a szerződéssel érintett gazdasági társaságok üzletrészeinek és e cégek tulajdonát képező vagyontárgyaknak az átruházása volt. A megállapodás V.3. pontja ezzel összhangban „[a] társaságok tulajdonában lévő ingóságok...”-nak a vevő tulajdonába kerüléséről rendelkezett, kivéve a szerződés hatálya alól kivett, a 2. számú mellékletben tételesen felsorolt ingóságokat. Ebből következően azt átruházás hatálya a felperes mint természetes személy vagyonát képező perbeli ingóságokra nem terjedt ki, ezért az I. rendű alperes a szerződés alapján tulajdonjogot nem szerzett.
- [35] A szindikátusi szerződéssel összefüggésben kifejtettekre és arra tekintettel, hogy a szerződéssel érintett és a perbeli ingóságok tulajdonosainak személye egyértelműen elkülönül, a Ptk. 95.§ (2) bekezdése szerinti „[k]étség esete...” nem áll fenn, ezért a perbeli ingóságok nem minősültek a szerződéssel érintett ingatlan tartozékának. Ezért azokon az I. rendű alperes ilyen alapon sem szerzett tulajdonjogot.
- [36] Az I. rendű alperes által hivatkozott szóbeli megállapodással történt átruházás (adásvétel) nem bizonyított. A Kúria rámutat: Az elsőfokú bíróság a 10. sorszámú végzésében a Pp. 3.§ (3) bekezdésének - és a Pp. 164.§ (1) bekezdésének - mindenben megfelelően, helyesen adott tájékoztatást a feleknek a tulajdonjoggal összefüggésben szükséges bizonyításról, annak terhét - minden megjelölt szerzési jogcím tekintetében - helyesen osztotta az I. rendű alperesre, felhívása konkrét határidőt és a bizonyítatlanság következményeiről is helytálló figyelmeztetést tartalmazott. Az I. rendű alperes jogi képviselője részére a

tértivevény tartalma szerint kézbesített végzésben foglaltaknak az I. rendű alperes nem tett eleget, amelyre tekintettel állítása bizonyítatlan maradt. Ennek következményeit neki kellett viselnie.

- [37] Minderre tekintettel az eljáró bíróságok helytállóan, jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy a perbeli ingóságok a felperes tulajdonát képezik, és erre figyelemmel megalapozottan rendelkeztek annak a részére való kiadásáról.
- [38] A Kúria a viszontkeresettel kapcsolatban is egyetértett a jogerős ítéletben kifejtettekkel. Kiemeli, hogy már az elsőfokú bíróság is - helyesen - a haszonkölcsön (Ptk. 583.§) fogalmi elemei megvalósulását állapította meg a perbeli ingóságok I. rendű alperes általi birtoklásával összefüggésben. Ezt az elsőfokú ítéleti minősítést, így a haszonkölcsön megszűnésére vonatkozó szabályok alkalmazhatóságát az I. rendű alperes a fellebbezésében nem vitatta, ezáltal - függetlenül attól, hogy a másodfokú bíróság a jogerős ítéletének jogi indokolásában a haszonkölcsön kérdéskörét is érintette - az ezzel kapcsolatos felülvizsgálati kérelme nem vezethetett eredményre.
- [39] A viszontkereset érdemével kapcsolatban a Kúria rámutat: A bizonyítási teher megállapítása, az azzal kapcsolatos tájékoztatás az elsőfokú eljárásban a viszontkereseti ellenkérelem előterjesztését követően ugyancsak megtörtént (15. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal.) Az I. rendű alperes a per során nem bizonyította, hogy a csatolt 2011. december 15-ei és 2012. december 15-ei szerződések alapján a III. rendű alperesnek ténylegesen bármekkora összeget kifizetett volna. Ellenkezőleg: peradat arra áll rendelkezésre, hogy az I. rendű alperes semmilyen kifizetést nem teljesített a III. rendű alperes irányában (8. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldal első bekezdés, a II. rendű alperes személyes nyilatkozata: „2011 decemberétől nem fizetett...”).
- [40] Erre tekintettel a másodfokú bíróság a viszontkeresetet elutasító elsőfokú rendelkezést szintén jogszabálysértés nélkül hagyta helyben.
- [41] Mindezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [42] A pervesztes I. rendű alperest a Kúria a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes részére a jogi képvisellel összefüggésben a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján állapította meg.
- [43] A személyes illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a Kúria a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperest.
- [44] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271.§ (1) bekezdés e)

pontja zárja ki.

- [45] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján az I. rendű alperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. június 8.

. Orosz Árpád s.k. a tanács elnöke, Dr. Cseh Attila s.k. előadó
bíró, Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes s.k. bíró